

Συνε. 1. 3' 8' Βραβίου -
338/1914.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΠΟΜΑΧΟΣ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ.

ΦΥΛ. ΚΖ'. ΑΘΗΝΗΣΙ 15 Ιανουαρίου 1861. ΑΡΙΘ. 27.

ΣΚΕΨΕΙΣ

Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 213 τοῦ Στρατιωτικοῦ
Ποινικοῦ Νόμου.

ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου Κωνσταντίνου Ἀξελοῦ.

1) Τὸ ἀρθρον 213 τοῦ στρατιωτικοῦ ποινικοῦ νόμου λαμβάνει ἐφαρμογὴν εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μὲν παθὼν εἶναι ἀξιωματικὸς τῆς οἰκονομίας, ὁ δὲ κατηγορούμενος ἀξιωματικὸς μάχιμος (compattant); ἐν ἄλλαις λέξεσι μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς οἰκονομίας καὶ τῶν τῆς γραμμῆς ὑπάρχει ὁ δεσμὸς ἐκεῖνος τῆς πειθαρχίας, ἐξ οὗ ἀπορρέει ἡ καθαρῶς στρατιωτικὴ ἱεραρχικὴ ὑποταγή; (Subordination purement militaire).

2) Ἡ λύσις ἐν γένει τοῦ προκειμένου ζητήματος ἐθεωρήθη, πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας, μὴ εὐχερῆς εἰς συγκεκριμένας ὁμῶς περιπτώσεις καὶ ὑπὸ τὴν δικαστικὴν μόνον ἔποψιν ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα, εὐρίσκομεν ἐπιχειρήματα ἀκαταμάχιστα εἰς τοὺς παρ' ἡμῖν ἐν ἰσχύει νόμους καὶ κανονισμούς, καὶ ἰδίως εἰς τὸν ὅρισμὸν τῆς στρατιωτικῆς ἱεραρχικῆς ὑποταγῆς.

3) Οἱ ἐκδοθέντες νόμοι καὶ κανονισμοὶ, περὶ ὧν θέλομεν λα-
λήσει, εἰσι τεσσάρων ἐποχῶν, ἐξ ὧν ἡ

α) ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως μέχρι τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τοῦ
ἔτους 1833· ἡ

β) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833 μέχρι τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου 1837· ἡ

γ) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1837 μέχρι τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ
1860, καὶ τέλος ἡ

δ) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1860 καὶ ἐπέκεινα.

Α'.

1821—1833.

4) Ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως μέχρι τῆς ἀρξίσεως τοῦ Κυβερ-
νήτου Καποδιστρίου, δύο μόνον ὀργανικὰς διατάξεις γνωρίζομεν
ἐκδοθείσας· τὴν ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου τοῦ 1822 ἔτους πρᾶξιν τῆς
Α'. Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, περὶ ὀργανισμοῦ ἐν γένει τοῦ στρατοῦ
καὶ τὸν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1822, 8ον Νόμον τῆς Βουλῆς, περὶ
διοργανισμοῦ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ. — Διὰ μὲν τῆς πρώτης
ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις καθιέρωσεν, ὅτι οἱ φροντισταὶ *συνηριθ-
μοῦντο εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀξιωματικῶν* μετὰ τῶν ἰατρῶν καὶ
τῶν ἱερέων καὶ ἐδόθη ἰσχὺς εἰς τὸν στρατιωτικὸν τῆς Γαλλίας
Κώδικα. Διὰ τοῦ δευτέρου, δὲν γίνεται μὲν λόγος περὶ τῶν
οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, δίδεται ὅμως κατ' ἐπανάληψιν ἰσχὺς
εἰς τὸν αὐτὸν τῆς Γαλλίας κώδικα.

5) Μετὰ τὴν ἀρξιν τοῦ Κυβερνήτου Καποδιστρίου αἱ εἰς
ἡμᾶς γνωσταὶ νομοθετικαὶ ὀργανικαὶ διατάξεις εἰσὶν αἱ ἐξῆς. —
Τὸ ὑπ' ἀριθ. 180 τῆς 7 Φεβρουαρίου τοῦ 1828 ἔτους ψήφισμα,
δι' οὗ τὰ στρατεύματα εἰς χιλιαρχίας διοργανίσθησαν, καὶ εἰς
τὸ 2 κεφάλαιον τοῦ ὁποίου τοὺς γραμματεῖς τῶν ὀπλαρχηγῶν,
τοὺς ἱερεῖς, τοὺς ἰατροὺς καὶ ταμίας καὶ τοὺς φροντιστὰς κατα-
τάσσει μετὰ τοῦ ἑκατοντάρχου καὶ πεντηκοντάρχου, δίδον
αὐτοῖς τὸν αὐτὸν μισθὸν καὶ τ' αὐτὰ σιτηρέσια μὲ ἐκείνουσ. —
Τὸ ὑπ' ἀριθ. 5,554, ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1828 ἔτους ψήφισμα,

περὶ συστάσεως τοῦ Πυροβολικοῦ, δι' οὗ οἱ τῆς οἰκονομίας ἀ-
ξιωματικοὶ κατατάσσονται μετὰ τῶν ἐπιτελῶν, ὡς καὶ οἱ
ἰατροὶ· τοὺς πρώτους ὀνομάζει καταλυματίας, καὶ δίδει εἰς
αὐτοὺς μισθὸν ἴσον μὲ τὸν τοῦ λοχαγοῦ· τὸν αὐτὸν δίδει καὶ
εἰς τοὺς ἰατροὺς. Περὶ δὲ τῶν κανονισμῶν τῆς Οἰκονομίας πα-
ρέπεμψεν εἰς τοὺς ἰσχύοντας ἐν τοῖς ἄλλοις τακτικοῖς σώμασι. —
Τὸ ὑπ' ἀριθ. 5,693, καὶ ἀπὸ 21 Αὐγούστου τοῦ 1828 ἔτους
ψήφισμα περὶ τῆς στολῆς τῶν ἀξιωματικῶν, δι' οὗ ἐδόθη εἰς
τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικούς καὶ εἰς ἕσους ὑπάγονται εἰς τὴν
αὐτὴν κατηγορίαν, ὡς ὁ φροντιστὴς (*intendant*) καὶ ὁ πρῶτος
ἰατρὸς, ἡ ποσότης τῶν διστήλων 40 κατ' ἔτος διὰ τὸν ἰματι-
σμόν των. Διὰ τοὺς κατωτέρους ὅμως οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους
τὸ ψήφισμα τοῦτο δὲν προβλέπει οὐδὲ προνοεῖ τι. — Καὶ τέλος
τὸ III', καὶ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1828 ψήφισμα περὶ καταστά-
σεως τῶν ἀξιωματικῶν καὶ περὶ συντάξεων, εἰς δὲ δὲν γίνεται
μὲν λόγος καὶ περὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, δίδεται ὅμως
κατ' ἐπανάληψιν ἰσχὺς εἰς τὸν στρατιωτικὸν τῆς Γαλλίας Κώ-
δικα.

6) Ἐκ τούτων ἐπεταὶ ὅτι μέχρι τοῦ ἔτους 1833 οἱ οἰκονομι-
κοὶ ὑπάλληλοι *συνηριθμοῦντο* (κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς Ἐθνικῆς
Συνελεύσεως) εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀξιωματικῶν· ὡς πρὸς δὲ τὰ
καθήκοντα καὶ τὰς σχέσεις αὐτῶν μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς
Γραμμῆς, ἴσχυον οἱ Γαλλικοὶ κανονισμοὶ, ὅσοι μέχρι τοῦ 1828
κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον, εἶχον ἐκδοθῆ.

7) Κατὰ τὸ ἔτος 1828, τὸν Δεκέμβριον, ἴσχυε παρ' ἡμῶν ὁ
τοῦ 1822 τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου νόμος τῆς Γαλλίας, καθ' ὃν
οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι ἐστρατολογοῦντο ἐκ τῶν Ταγματάρ-
χῶν καὶ τῶν ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἀξιωματικῶν τῆς γραμμῆς, τῶν
ὁποίων ὅμως ἡ ἀρχαιότης δὲν ἐλογίζετο καὶ κατετάσσοντο τε-
λευταῖοι εἰς τὸν βαθμὸν τῆς θέσεως καὶ τῆς νέας ὑπηρεσίας των.
— Ἐθεωροῦντο ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ ὑπουργοῦ κατὰ τὴν ἐκτέ-
λεσιν τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας των. — Παρευρίσκοντο

εις την παράστασιν τῆς σημαίας — Εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις ἠδύναντο νὰ λάβωσι μέτρα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργοῦ. — Ἠδύναντο νὰ τιμωρῶσι τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ αὐτοῦ κλάδου, τοὺς διατελοῦντας εἰς τὰς ἀμέσους αὐτῶν διαταγὰς, διὰ τὰς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν παραβάσεις κατὰ τοὺς Κανονισμούς. — Ἐγνωστοποιεῖτο καὶ εἰς τούτους τὸ σύνθημα καὶ παρασύνθημα. — Διετέλουν μόνον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ἀμέσων αὐτῶν ἀρχηγῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν. — Δὲν ἠδύναντο ὅμως νὰ ἀποκτήσωσι πραγματικὸν στρατιωτικὸν βαθμὸν, καὶ πᾶσα ἐξομοίωσις τοιαύτη κατηργήθη. «les fonctions de l'intendance (λέγει τὸ ἄρθρον 32) étant uniquement administratives ne confèrent aucune grade dans l'armée toutes les assimilations précédemment établies sont abrogées. — Ἡ ἀναπλήρωσις αὐτῶν ἐν περιπτώσει κωλύματος ἐγένετο διὰ τοῦ Νομάρχου ἢ Δημάρχου. — Ἀνῆκον εἰς τοὺς ἐπιτελεῖς, καὶ ὡς πρὸς τὴν θέσιν των ἐν τῷ στρατῷ παρελλήλιζοντο ὁ μὲν ἐπιμελητὴς μὲ τὸν ὑποστράτηγον, ὁ δὲ ὑπεπιμελητὴς μὲ τὸν Συνταγματάρχην καὶ οὕτω καθεξῆς, — Ὡς πρὸς τὸν προβιβασμὸν, τὴν ἐξασφάλισιν τῆς θέσεως καὶ τοῦ βαθμοῦ των καὶ τὰς συντάξεις των, εἶχον τοὺς αὐτοὺς τῶν ἀξιωματικῶν τῆς γραμμῆς κανονισμούς. — Καὶ τέλος διὰ νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς δίκην ἀπηρετεῖτο γνωμοδότησις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ εἰδικῆ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν διαταγῆ.

8) Διὰ τοῦ νόμου τούτου κατηργήθησαν μόνον αἱ ἀντικείμεναι εἰς αὐτὸν προγενέστεραι διατάξεις, ἐξηκολούθουν ἄρα νὰ ἰσχύωσιν, ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Οἰκονομίας μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς γραμμῆς, αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 29 Ἰουλίου 1817, καὶ ὅσαι διὰ τοῦ τελευταίου τούτου δὲν εἶχον καταργηθῆ ἐκ τῶν προγενεστέρων νόμων (ὄρα καὶ Durat Lasalle t. 4. p. XXXVII). Τοιαῦται δὲ εἰσὶν.

α.) Ἡ περιεχομένη εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου, τοῦ ἔτους 1817, ἔχουσα οὕτως «le reglement général dont il est

» question en l'article précédent déterminera leurs
 » rapports de service avec les officiers généraux et au-
 » tres de l'armée, de maniere à consacrer l'in-
 » dépendance du corps des intendants militaires : »
 Κανονισμὸς τοιοῦτος δὲν ἐγένετο καὶ ἐξηκολούθει νὰ ἰσχύη ἢ προγενεστέρα διατάξεις τοῦ τίτλου I τοῦ νόμου τῆς 28 nivose, ἔτους III, μὴ καταργηθεῖσα, ὡς εἶπον, διὰ τοῦ νόμου τοῦ ἔτους 1817. Αὕτη δὲ ἔχει ὡς ἔπεται. «les commissaires des gu-
 » erres sont dans une indépendance entière des chefs
 » militaires, ils ne sont susceptibles d'aucune peine à
 » infliger militairement.» (ὄρα καὶ ἀπόφασιν τοῦ Συμβ. τῆς Ἐπικρατείας 1 Σεπτεμβρίου 1811). (ἰστορικὸν βιβλ. 6.) Ἐκεῖνη τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ αὐτοῦ νόμου τοῦ ἔτους 1817 καθ' ἣν κατετάσσοντο μὲν οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Οἰκονομίας μετὰ τῶν ἐπιτελῶν, δὲν ὑπέκειντο ὅμως ἱεραρχικῶς εἰς τοὺς ἔχοντας ἐν τῷ στρατῷ βαθμὸν ἀνώτερον, ὡς πρὸς δὲ τὴν ὄρκισιν αὐτῶν καὶ τὴν συμπεριφορὰν, ἔπρεπε νὰ ἰσχύωσι καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς οἱ διὰ τοὺς ἀξιωματικούς τῆς γραμμῆς σχετικοὶ κανονισμοί.

9) Αἱ μνησθεῖσαι διατάξεις εἰσὶν ἄξια μελέτης, διότι, ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς ἐδόθη εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τῆς Οἰκονομίας πλήρη ἀνεξαρτησία καὶ ἐτέθησαν ῥητῶς καὶ καθαρῶς ἐκτὸς πάσης ἱεραρχικῆς ὑποταγῆς, διότι τί ἄλλο σημαίνει ἢ ἔκφρασις «ils
 » ne sont susceptibles d'aucune peine à infliger mili-
 » tairement;» ἀφ' ἑτέρου εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν ἀπειθείας τὸν ταγματάρχην εἰσηγητὴν τοῦ οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὸ ἄρθρον 416 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, τοῦ πεζικοῦ τοῦ ἔτους 1816· δι' αὐτὸ ὁ συντάκτης τοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσιευθέντος τὸ ἔτος 1818, Preval, κατὰ τὰ 1822 ἔγραψεν εἰς ὑπόμνημα τὰ ἐξῆς «les
 » intendants veulent être militaires sans reconnaître le
 » commandement militaire; être armée administrative

» tout à fait distincte de l'armée compantante, et soumise
» seulement au seul général en chef. . . (Dic. mil. t.
» 3. p. 1666 Bardin).»

10) Κατὰ τὸ 1818 ἐφάνη νέος κανονισμὸς τῆς ἐσωτερικῆς
ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ, ὅστις ἐκανόνισε μὲν ἐν μέρει τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὰς σχέσεις τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Οἰκονομίας μετὰ τῶν τῆς γραμμῆς, δὲν κατήργησεν ὅμως τὴν διάταξιν τὴν περιεχομένην εἰς τὸν I τίτλον τοῦ νόμου τῆς 28 nivose, ἔτους III.— Περιέχει δὲ καὶ τὰς ἐξῆς οὐσιώδεις διατάξεις.— Διὰ τοῦ ἄρθρου 368 κατήργησε μὲν τὸ ἄρθρον 416 τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἔτους 1816, παρεχωρήθη ὅμως εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τῆς Οἰκονομίας (intendants) τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτῶσι τὴν τιμωρίαν τοῦ Ταγματάρχου διὰ πᾶσαν οἰανδήποτε πράξιν ἀπὸ τὸν Συνταγματάρχην, ὅστις ὄφειλεν ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ἐκτελέσῃ καὶ ἀναφέρῃ εἰς τὸν στρατηγόν. Εἰς τὸν αὐτὸν στρατηγὸν ὄφειλε καὶ ὁ ἀξιωματικὸς τῆς Οἰκονομίας νὰ ἀναφέρῃ τὰ περὶ τῆς αἰτιήσεώς του εἰς τὸν συνταγματάρχην.— Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 388 ἐπετρέπη εἰς πάντα βαθμολόγον δι' ἀτομικὴν του ὑπόθεσιν νὰ ἀναφέρῃ ἀπειθείας εἰς τὸν ἐπιμελητὴν ἢ ὑπεπιμελητὴν εἰς πᾶσαν δ' ἄλλην περίπτωσιν ἠδύνατο ν' ἀναφέρῃ καὶ εἰς αὐτὸν, ἀν τὰ παράπονά του δὲν ἤθελον εἰσακουσθῆ ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου.

11) Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ὑπηρεσία τῶν Συνταγματῶν ἐξετελεῖτο καὶ ἐκτελεῖται ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ ἀξιωματικῶν τῆς γραμμῆς, διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, οἵτινες κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ 1818 ἐξετέλουν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν των εἰς τὸ Τάγμα, ἐκτὸς ἀν ἤθελε τοὺς ἐξαίρεσει ὁ συνταγματάρχης· πρὸς ἀποφυγὴν δὲ παρεξηγήσεων ἰδοὺ τί λέγει ὁ §. τελευταῖος τοῦ ἄρθρου 52. «en ce qui est de la discipline et de la subordination personnelles, il est, dans tous les cas et selon son grade, soumis aux mêmes règles que le trésorier, τὸ δὲ

σῶμα τῶν ἐπιμελητῶν (corps d' l'intendance) εἶχε καὶ ἔχει τὴν ὑψηλὴν ἐποπτείαν, τὴν διεύθυνσιν τῆς Οἰκονομίας τοῦ Στρατοῦ, τὰς προμηθείας, τὴν λογιστικότητα, τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐπιθεώρησιν, εἰς τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ὑπουργοῦ διατελούντων.

12) Ὑπῆρχεν ἐποχὴ (τὸ 1791), καθ' ἣν ἐλάμβανον μέρος εἰς ὅλα τὰ Στρατοδικεῖα, διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύωσι καὶ ἐξηγῶσι τὰ διατάγματα «pour représenter et expliquer les ordonnances» (Odier t. 2. p. 60). Τὸ δικαίωμα ὅμως τοῦτο περιορίσθη ἀκολούθως εἰς μόνην τὴν θέσιν τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου· παρὰ τῷ ἀναθεωρητικῷ καὶ εἰς τὸ νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰ Στρατοδικεῖα, ὁσάκις μέλη τοῦ κλάδου τούτου εἰς δίκην παρεπέμποντο.

13) Τὸ διάταγμα τοῦτο τοῦ ἔτους 1822, ὡς παρατηρεῖ ἕκαστος, δύο οὐσιώδεις περιέχει διατάξεις, ἐκείνην δι' ἧς καθαργείται τὸ δικαίωμα τῆς ἀποκτήσεως βαθμοῦ ἐν τῷ στρατῷ, καὶ ἐκείνην τοῦ νὰ μὴ εἰσάγωνται οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς οἰκονομίας (intendants) εἰς δίκην χωρὶς νὰ προηγηθῆ ἡ γνωμοδότησις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Τὴν πρώτην διάταξιν προεκάλεσαν αἱ ὑπερβολικαὶ ἀξιώσεις τῶν ἀξιωματικῶν τούτων, οἵτινες ἀντιποιοῦμενοι καθήκοντα ἀθλητοῦ τοῦ ξίφους (officiers d'épée), κατὰ παραγνώρισιν τῶν ἔργων τῆς γραφίδος (α), πρόσβησαν μέχρι τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἐπιτηρῶσι τὴν τάξιν καὶ τὴν πειθαρχίαν, καὶ ἰδίως νὰ προστάζωσι καὶ διοικῶσι τὸν στρατόν. Περὶ τῆς ἐπεμβάσεώς των ταύτης εἰς ἀλλότρια καθήκοντα, ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται ὁ στρατηγὸς Bardin «ayant une somme
» de talent et d'action qu'il ne trouve pas à dépenser
» dans un service simple et borné, se jette à corps
» p e r t d u dans les autres services; les iutendants
» veulent être gérants administrateurs, juges, magi-

(α) Ἐκφρασις τοῦ Bardin εἰς τὸ Dic. t. 3. p. 1664.

» strats . . . » ἐνῶ, ὡς ἔγραφεν ἐπιμελητής τις εἰς τὸν «Spe-
 » ctateur» l'intendance n'exerce aucune gestion, son
 » influence est toute d'impulsion et de contrôle; elle
 » représente l'autorité du ministre, dirige tous les
 » services sans appartenir à aucun . . . » Τὴν δευτέ-
 ραν διάταξιν τοῦ νὰ μὴ εἰσάγωνται εἰς δίκην ἄνευ τῆς γνωμο-
 δοτήσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐθεώρησαν ὡς στοι-
 χεῖον ἀναγκαῖον τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν, διότι ὑπάλληλοι οἴ-
 τινες ὑπόκεινται εἰς μόνον τὸν Ἵπουργόν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ
 τὸν ἀνώτερον τοῦ στρατοῦ ἀρχηγὸν καὶ τῶν ὁποίων ἡ χεὶρ φθά-
 νει μέχρι τῶν σπλάγγων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, διὰ τοῦ
 ἐλέγχου, τῆς ἐπιτηρήσεως καὶ τῆς ἐπιθεωρήσεως, ἔπρεπε νὰ
 ἐξασφαλισθῶσι ἀπὸ πάσης ἐπιρείας καὶ καταδρομῆς· ἔπρεπε νὰ
 εὐρίσκωσιν εἰς μὲν τὴν ἀνεξαρτησίαν των τὰ μέσα καὶ τὴν δύ-
 ναμιν τῆς ἐξελέγξεως, εἰς δὲ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου ἀπο-
 χρώσας ἐγγυήσεις, πρὸς οὐδετέρωσιν ἐκδικήσεων ἐκ μέρους τῶν
 ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, τῶν ὁποίων αἱ πράξεις
 ὑπόκεινται εἰς ἐξελέγξιν.

Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει καὶ σήμερον ἐν Γαλλίᾳ (ὄρα Victor
 p. 73, n. I καὶ Dic: mil: t. 3. p. 1666 Bardin).

(Ἀκολουθεῖ).

*Συνέχεια περὶ τῶν στρατιωτικῶν παραγγελημάτων, ὑπὸ τοῦ
 συνταγματάρχου Κ. Γ. Καρατζῆ.*

Ὁ Κ. Λοχαγὸς ἔκαμε παραδόξως χρῆσιν τῆς ἀρχαίας τακτικῆς
 λέξεως Ἐπιστροφή ἐκεῖ ὅπου εἶναι μᾶλλον ἀκατάλληλος, διότι
 κατὰ τὸ χωρίον τοῦ Αἰλιανοῦ, ὅπερ ἀναφέρεται ἐν τῷ πονηματί-
 του, διὰ τῆς κινήσεως τῆς παριστανομένης μετὰ τὴν λέξιν ταύτην,
 τὰ ἀρχαῖα συντάγματα πεπυκνωμένα καὶ μὴ βαδίζοντα μετέ-
 βαλον μέτωπον ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερά πρὸς τὰ πρόσω διὰ

περιστροφῆς· ὅτι δὲ μὴ βαδίζοντα παρηγγέλλοντο νὰ ἐκτελέ-
 σαι τὴν μεταβολὴν μετώπου, βεβαιουῦται ἐκ τῶν ἐξῆς χωρίων
 « Ἀναστροφή δὲ ἐστὶν ἀποκατάστασις τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν
 προτέραν χώραν ». Ἄρρ. « Ἀναστροφή δὲ ἐστὶν ἀποκατάστασις
 ἐπιστροφῆς, εἰς ἃν προκατεῖχε τὸ σύνταγμα τόπον πεπυκνωμέ-
 νον πρὸ τοῦ γενέσθαι ταύτην τὴν ἐπιστροφήν. » Αἰλ. Σαφέστατα
 ἄρα ἐρμηνεύουν οἱ συγγραφεῖς οὗτοι, ὅτι οὔτε πρὸ τῆς ἐπιστρο-
 φῆς, οὔτε μετ' αὐτὴν ἐβάδιζεν ἡ φάλαγγξ, ἄλλως δὲν ἦτο δυνα-
 τὸν διὰ τῆς ἀναστροφῆς νὰ ἐπανέλθῃ ἀκριβῶς εἰς τὸν τόπον ἃν
 κατεῖχε πρότερον. Ἐὰν ἡ ἀντικατάστασις τῶν ἐν χρήσει ὀνομα-
 σιῶν διὰ τῶν ἀρχαίων δὲν ἤθελεν εἶναι ἄτοπος, ἀφ' οὗ ἔπαυσαν
 νὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, ἀρμοδιωτέρα ἤθελεν εἶναι ἡ χρῆσις
 ταύτης εἰς τὴν κίνησιν τῆς ἀθρόως πεπυκνωμένης φάλαγγος,
 μὴ βαδίζούσης οὔτε πρὸς τῆς στροφῆς, οὔτε μετ' αὐτὴν, γαλλιστὶ
 μὲν ἐκφραζομένης τῆς κινήσεως ταύτης ὡς ἐξῆς *Changement
 de direction par le flanc droit ou par le flanc gauche.*
 Ἐλληνιστὶ δὲ Διευθύνσεως ἀλλαγὴ διὰ κλίσεως ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ'
 ἀριστερά· αἱ δὲ περιστάσεις τῆς τοιαύτης κινήσεως εἶναι τοσοῦ-
 τον ὅμοιαι, ὥστε παράδοξόν μοι φαίνεται πῶς διέφυγε τὴν προ-
 σοχὴν τοῦ λοχαγοῦ τοῦ τοσοῦτον ἐγκύψαντος εἰς τὴν μελέτην
 τῆς τε ἀρχαίας καὶ τῆς νέας τακτικῆς. Τίς δὲ ἐξησηχημένος εἰς
 τὰ γυμνάσια τοῦ τάγματος δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς παν-
 ομιούτητος ταύτης, ἀφ' οὗ ἀναγνώσῃ τὰ ἐξῆς; « Ἐπὶ δόρυ μὲν
 οὖν, ὅταν ἐπιστρέφειν τὰ συντάγματα ἐθίζειν βουλώμεθα, πα-
 ραγγέλλεται τὸν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ λόχον ἡσυχίαν ἔχειν, ἕκαστον δὲ
 τὸν ἐν τοῖς λόχοις ἐπὶ δόρυ κλίνειν, προάγειν τε ἐπὶ τὸ δεξιὸν,
 εἶτα εἰς ὀρθὸν ἀποδοῦναι, εἶτα προάγειν τὰ ὀπίσω ζυγά· καὶ ταύ-
 τῃς γενομένης τῆς πυκνώσεως, ἐπὶ δόρυ ἐπιστρέφειν. » Αἰλ. καὶ
 προσέτι « Ἐπιστροφή δ' ἐστὶν, ὅταν πεπυκνωμένου ὄντος τοῦ
 συντάγματος, καὶ μὴ δυναμένου κατ' ἄνδρα ἢ κλίσιν, ἢ μετα-
 βολὴν ποιήσασθαι διὰ τὴν πύκνωσιν ἐπιστραφῆ ὅλον τὸ σύνταγ-
 μα ἠνωμένως » ἄρα προηγεῖται ἡ πύκνωσις. Ἴδου καὶ ἕτερα τῆς

ἐπιστροφῆς ἐρμηνεία. « Ἐπιστροφή δέ ἐστιν, ἐπειδὴν τὸ πᾶν σύνταγμα πυκνώσαντες κατὰ παραστάτην καὶ ἐπιστάτην, καθάπερ ἐνὸς ἀνδρὸς σῶμα, ἐπὶ δόρυ ἢ ἐπὶ ἀσπίδα ἐγκλινόμεν καθάπερ ἐπὶ κέντρῳ τῷ λοχαγῷ παντὸς τοῦ τάγματος περιελιθέντος καὶ μεταβαλόντος τόπον μὲν τὸν ἔμπροσθεν, ἐπιφάνειαν δὲ τὴν ἐκ δεξιῶν. » Ἄρρ. Δὲν εἶναι ἄρα ἐναργῆς εἰς πάντα στρατιωτικὸν ἀναγκάσαντα τὰ χωρία ταῦτα ἡ ὁμοιότης τοῦ σχηματισμοῦ τῆς μεταστάσεως καὶ τῶν αἰτιῶν; ὡς ἡ ἀρχαία φάλαγξ, διὰ τὰ ἐπιστραφῆ, ἐπυκνοῦτο κατὰ συντάγματα, ὅσον ἡ ἀρχαία τακτικὴ ἐπέτρεπεν, οὕτω καὶ ἡ σημερινὴ φάλαγξ ἢ ὑπάρχει πεπυκνωμένη ἀθρόως, ἥτοι ὅσον ἡ σημερινὴ τακτικὴ ἐπιτρέπει, ἢ πυκνοῦται ἵνα μεταβάλλῃ μέτωπον καὶ ἀλλάξῃ τόπον ἀπαραλλάκτως ὡς ἡ ἀρχαία· ὁ κύριος δὲ σκοπὸς τῆς τοιαύτης κινήσεως ἦτο τότε ἡ μεταβολὴ μετώπου τῆς φάλαγγος ἐγγύτατα τοῦ τόπου, ὃν κατεῖχε πρότερον, τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ τῆς μεταβολῆς μετώπου τῆς νῦν φάλαγγος ἀθρόως πεπυκνωμένης, καὶ οὐχὶ ἡ ἀλλαγὴ κατευθύνσεως πορείας. Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν στροφὴν ἐκτελουμένην κατὰ τὸν βαυαρικὸν τρόπον, ὅστις παρ' ἡμῖν ἦτο πρὸ μικροῦ ἐν χρήσει, ἡ κινήσεις εἶναι ὁμοιότητά τῃ μετὰ τὴν ἀρχαίαν· διότι μεταβαίνει ἢ νῦν φάλαγξ ὡς μετέβαινεν ἡ ἀρχαία ἀκριβῶς εἰς τὸν τόπον τὸν ἔμπροσθεν, περιστροφόμενου τοῦ ἡγούμενου τμήματος περὶ τὸν δεξιὸν ἢ τὸν ἀριστερὸν στοῖχον, ὡς περιστρέφετο ἐκεῖνη περὶ τὸν πρῶτον ἢ τὸν ἔσχατον λοχαγόν, ἀληθῶς μὲν ὀλόκληρος, ὡς ἐνὸς ἀνδρὸς σῶμα, ἐνεκα τῆς μεγίστης πυκνώσεως, ἣν δὲν ἐπιτρέπει σήμερον ἡ τακτικὴ, ἐνῶ κατὰ τὸν βαυαρικὸν κανονισμὸν τὸ ἡγούμενον μόνον τμήμα περιστρέφεται, τὰ δ' ἐπόμενα στρέφονται παραγωγικῶς, ἐνεκα τῶν διαστημάτων τῶν ὑπαρχόντων μεταξὺ τῶν τμημάτων· ἀλλ' ἡ μικρὰ αὕτη διαφορὰ τῆς στροφῆς δὲν ἀλλάσσει τὴν αἰτίαν τῆς κινήσεως οὔτε τὸ σχῆμα. Καὶ μεταξὺ τοῦ βαυαρικοῦ τρόπου τῆς στροφῆς καὶ τοῦ τῶν Γάλλων ὑπάρχει διαφορὰ καὶ μάλιστα μεγαλύτερα, διότι κατὰ τὸν κανονισμὸν τῶν

γαλλικὸν ἢ μετὰστασις τῆς φάλαγγος δὲν γίνεται ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ ἔμπροσθεν, ὡς γίνεται κατὰ τὸν βαυαρικὸν κανονισμὸν, καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἀρχαίων, οὔτε περιστρέφεται τὸ ἡγούμενον τμήμα, ἀλλὰ καὶ τοῦτο καὶ τὰ ἐπόμενα μεταβάλλουν μέτωπον ἅπαντα διὰ τῆς παραγωγῆς· ὑπάρχει ἴθην διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο τρόπων τῆς κινήσεως ταύτης, καὶ ὅμως τὸ σχῆμα εἶναι τὸ αὐτὸ, καὶ ἡ αἰτία τῆς κινήσεως ἡ αὐτή. Εἰσαγαγὼν ἄρα ὀλοχαγὸς τὴν λέξιν Ἐπιστροφή ἀντὶ τῆς λέξεως Περιστροφή εἰς παράστασιν τῆς ἀλλαγῆς διευθύνσεως φάλαγγος ἀραιᾶς ἢ πεπυκνωμένης καὶ βαδίζούσης ἀπέτυχε διττῶς· πρῶτον, διότι διὰ τῆς ἀρχαίας ταύτης ὀνομασίας ἠθέλησε τὰ παραστήσῃ κινήσιν ἄλλην παρὰ τὴν ὁποίαν παρίστανον οἱ ἀρχαῖοι, κινήσιν τὴν ὁποίαν οὗτοι δὲν εἶχον ἐν χρήσει, διότι ἡ φάλαγξ δὲν ἐπέστρεφε βαδίζουσα, ἥτοι δὲν περιστρέφετο, ὡς λέγομεν σήμερον, ἀλλ' ἐκκλινεν ἐπὶ δόρυ ἢ ἐπ' ἀσπίδα ἵνα ἀλλάξῃ διεύθυνσιν, περιστρέφετο δὲ ἀφ' οὗ ἐπυκνοῦτο, τοῦτο δὲ ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι Ἐπιστροφήν· δεύτερον, διότι ἡ λέξις αὕτη σημαίνει σήμερον μόνον τὴν ἀλλαγὴν πορείας κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, οὐχὶ δὲ τὴν ἐπὶ δεξιᾶ ἢ ἀπ' ἀριστερᾶ στροφὴν, διὸ οὐδὲ πρὸς παράστασιν τῆς καθ' ὅλα ὁμοίας μετὰ τὴν ἀρχαίαν κινήσεως ἡ ὀνομασία στροφῆς εἶναι οἰκεία. Ἐάν δὲ ὁ λοχαγὸς μὴ ἐπιστήσας τὴν προσηχὴν του εἰς οὐδεμίαν ἄλλην τῶν περιστάσεων τῆς ἀρχαίας ταύτης στρατιωτικῆς κινήσεως εἰμὴ εἰς τὸν τρόπον μόνον τῆς ἐπιστροφῆς, ἠθέλησε τὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς ἀρχαίας ταύτης ὀνομασίας τὴν ἐν τόπῳ περιστροφῆν (*Conversion de pied ferme*) ἢ δύνατο ἀρμοδιωτέρως τὰ καλέσῃ ἐπιστροφήν, οὐχὶ δὲ τὴν ἐν πορείᾳ περιστροφὴν (*Conversion en marchant*), διότι σαφῶς ἐρμηνεύουσιν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ὅτι πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς δι' ἐπιστροφῆς κινήσεως, ἡ φάλαγξ ἴστατο, καὶ ὅτι πρὸς μετὰθεσιν τοῦ μετώπου ἢ στροφῆς ἐγένετο, οὐχὶ δὲ πρὸς ἀλλαγὴν κατευθύνσεως πορείας. Καὶ ὁ τρόπος δὲ τῆς στροφῆς εἶναι μᾶλλον ὁμοίος μετὰ τὰς ἐν τόπῳ περιστροφάς, διότι αὗται γίνονται περι-

στρεφομένων τῶν ἀνδρῶν περὶ τὸν δεξιὸν ἢ τὸν ἀριστερὸν πρωτοζυγίτην, καθάπερ περὶ σημεῖον σταθερὸν, ὡς ἐν τῇ ἐπιστροφῇ περιεστρέφετο ἡ ἀρχαία φάλαγξ περὶ τὸν πρῶτον ἢ τὸν ἔσχατον λοχαγόν, καθάπερ θύρα περὶ τοὺς στρόφιγγάς της· ἐν ᾧ εἰς τὰς ἐν πορείᾳ περιστροφάς ὁ δεξιὸς ἢ ὁ ἀριστερός πρωτοζυγίτης περιστρέφεται προχωρῶν μέχρι εἴκοσι δύο ἐνίστε δὲ καὶ εικοσιοκτὼ ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου. Καὶ κατὰ τὸν τρόπον ἄρα τῆς στροφῆς ὑπάρχει ὁμοιότης μεταξύ τῶν δύο κινήσεων, ἐν ᾧ μὲν τὰς ἐν πορείᾳ στροφάς οὐδεμίαν ὁμοιότητα ἔχει ἢ τῶν ἀρχαίων κινήσεις· καὶ ὅμως πρὸς παράστασιν τούτων καὶ οὐχὶ τῶν ἐν τόπῳ στροφῶν ἔκριεν ὁ λοχαγὸς ἀρμοδιωτέραν τὴν ὀνομασίαν, Ἐπιστροφή, τὴν ὁποίαν, ὡς προείπον, θεωρῶ ἀκατάλληλον καὶ πρὸς παράστασιν τῆς κινήσεως Διευθύνσεως ἀλλαγῇ ἐν τόπῳ γαλλιστὶ *Changement de direction de pied ferme*· διότι κατὰ τοὺς συγγραφεῖς τοὺς ἀρχαίους ἡ λέξις αὕτη ἐσήμαινε τὴν στροφὴν μέχρι τετάρτου τοῦ κύκλου, ἐν ᾧ σήμερον διετήρησε μόνον τὴν σημασίαν διπλῆς τοιαύτης στροφῆς· εἶναι δὲ τοσοῦτον ἄτοπον νὰ τὴν μεταχειρισθῇ τις κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην, ὅσον καὶ τὸ νὰ γράψῃ ἀρεῖος ἀντὶ τοῦ ἀχρηστος, ἀρετὴ ἀντὶ τοῦ ἀνδρία, διότι οὐδεὶς θέλει τὸν ἐννοεῖ. Ἐκαμε μὲν χρῆσιν τοῦ Ἐπιστροφή καὶ εἷς τινὰς τῶν ἐν τόπῳ στροφῶν, ἦτοι εἰς τὰς ἡμιπεριστροφάς τῶν μεταβολῶν μετώπου, ἴσως διότι ὑπέλαβεν αὐτὰς ὡς ἡμιπεριστροφάς ἐν πορείᾳ, ἄλλως ἤθελε μεταχειρισθῆ καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας ἐν τόπῳ στροφάς τὸ Ἐπίστρεφε.

Ἐφαρμόσας δὲ τοσοῦτον ἀκαταλλήλως τὴν ἀρχαίαν ταύτην ὀνομασίαν, ἔγραψε τὸ Μεταστρέφου εἰς τὴν κίνησιν ἐνθα ἤρμοζεν, ὡς εἶπον προηγουμένως, τὸ Ἐπίστρεφε· οἷον 1) Τάγμα (ἢ μάλλον φάλαγξ ἢ ἐπαγωγὴ) μεταστρέφου διὰ τοῦ δεξιῦ ἢ τοῦ ἀριστεροῦ, 2) Κλινὸν ἐπὶ δε-ξιά ἢ ἐπ' ἀρι-στερά, 3) Χώρει, ἀντὶ τῶν γαλλικῶν παραγγελμάτων, 1) *Changement de direction par le flanc droit, ou par le flanc gauche*, 2) *Bataillon à droite ou à gauche*, 3) *Marche*· καὶ ἀντὶ τῶν τοῦ

κανονισμοῦ Διευθύνσεως ἀλλαγῇ διὰ κλίσεως ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερά· 2) Τάγμα ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερά· 3) Μάρς. Αὐτὴν ταύτην τὴν λέξιν ἐφήρμοσε καὶ εἰς τὴν κίνησιν ἐπιγραφομένην *Changement de direction en marchant en bataille*, γράφων Μεταστρέφου ἐπὶ τὰ δεξιὰ ἢ ἐπὶ τὰ ἀριστερά, ἀντὶ τῶν Γαλλικῶν παραγγελμάτων *Changement de direction à droite ou à gauche* καὶ τῶν τοῦ κανονισμοῦ ἀλλαγῇ διευθύνσεως ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερά. Διὰ τὰς δύο αὐτὰς κινήσεις νομίσας κατὰλληλον τὴν λέξιν αὐτὴν, δὲν ἀναφέρει ὑπὲρ αὐτῆς συγγραφέα τινὰ τῆς ἀρχαίας τακτικῆς, οὔτε λέγει ποίαν τῶν ἐν τῷ λεξικῷ Γαζῆ σημασιῶν αὐτῆς ἐφαρμόζει, ἀλλὰ παραπέμπει εἰς αὐτὸ τὸν ἀναγνώστην· τὸ κατ' ἐμὲ οὐδεμίαν εὐρον ἀρμοδίαν οὔτε ἐν αὐτῷ τῷ λεξικῷ, οὔτε ἐν ἄλλοις· εὐρον δὲ τὴν λέξιν Μετεστράφησαν ἐν τῷ ἐξῆς χωρίῳ τῶν Τακτικῶν Αἰλιανοῦ «Εἰς δύο φάλαγγας κινουμένας μετεσχημάτισαν ἑαυτοὺς, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν πρὸς τὸ εὐώνυμον ἐβάρησαν κέρας, οἱ δὲ πρὸς τὸ δεξιὸν μετεστράφησαν.» Ἄρα ἡ λέξις αὕτη εἶναι ταυτόσημος μὲν τὸ ἐβάρησαν, ἐν χρήσει σήμερον παρὰ τοῖς χωρικοῖς, οἱ ὅποιοι ἐρωτώμενοι πρὸς ποῖον μέρος διευθύνθη τὸ ἀπόσπασμα, ἀπαντῶσι κατὰ τὸν λόγον, κατὰ τὸ χωριὸν, κατὰ τὸ βουνὸν βάρεσε· ἡ σημασία ἄρα αὕτη εἶναι ἀρμοδιωτέρα παρ' ὅσας ἔχει τὸ λεξικὸν Γαζῆ εἰς τὸ παραπέμπει· καὶ ἐὰν ἔχῃ οὕτως προτιμητέα ἡ λέξις Βάρησον ἀντὶ τοῦ Μεταστρέφου, οὔσα καὶ σήμερον ἐν χρήσει, καὶ μάλιστα ἰδίως ὅτε γίνεται λόγος περὶ ἐνόπλων ἀνθρώπων· ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην ἐν τῷ λεξικῷ Γαζῆ, ἄρα δὲν ἐννοεῖ αὐτὴν ὁ λοχαγός· σημαίνει ὅμως κατὰ τὸν Δημοσθένην καὶ τὸ βαδίζων γυρίζω ὅτε μὲν ἐκ τοῦ ἐνός ὅτε δὲ ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους διὰ νὰ ἴδω ὀπίσω μου. «Αὐτίκα δὴ μάλα, ἐπειδὴν ἀναστῆ τὸ δικαστήριον, εἰς ἕκαστος ὑμῶν, ὁ μὲν θᾶπτον ἴσως, ὁ δὲ σχολαίτερον, οἴκαδ' ἄπεισιν, οὐδὲν γε φροντίζων, οὐδὲ μεταστρεφόμενος, οὐδὲ φοβούμενος, οὔτ' εἰ φίλος αὐτῷ συντεύξοιτοί τις.» Δημ. κατὰ Μειδίου. Ἄς εἴπω δὲ ἐν παρόδῳ,

ἵνα μὴ ἀδικήσῃ πάλιν ὁ λοχαγὸς κανένα δάσκαλον ὡς ὑποβό-
 λέα, (διότι πῶς οἱ ἀπαίδευτοι δύνανται, ὡς ὁ λοχαγός, νὰ
 ἐνθυμῶνται χωρία τινὰ τοῦ Δημοσθένους), ὅτι ἀνεζήτησα τὴν
 λέξιν αὐτὴν εἰς τὸν πίνακα τῶν λέξεων τῶν λόγων τοῦ ῥήτορος
 τῶν ἐκδοθέντων ὑπὸ Νεοφύτου τοῦ Δούκα, μολονότι ἐλπίζω ὅτι
 ἐδιδάχθη ἤδη τὸ «σκληρὸν πρὸς κέντρα λακτίζειν.» Αὕτη εἶναι
 μία τῶν ἐν τοῖς λεξικοῖς σημασιῶν, ἄρα πιθανῶς εἶναι ἡ ἀποδι-
 δομένη ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ εἰς τὸ Μεταστρέφου, ἀλλ' ἐὰν ἐφαρμο-
 ζῆται κατὰ τὸν λοχαγὸν εἰς τὴν μίαν τῶν κινήσεων, δὲν ἐφαρμο-
 ζεται εἰς τὴν ἑτέραν, διότι διαφέρουν πολὺ μεταξὺ τῶν. Τέλος
 πάντων ἐὰν ἡλέξῃς αὐτὴ ἀρμόζῃ εἰς τὴν κίνησιν, Ἄλλαγή διευθύν-
 σεως ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερά, ἀρμόζει βεβαίως καὶ εἰς τὰς ἡμι-
 περιστροφὰς τῶν οὐλαμῶν, ἢ τῶν λόγων τάγματος μεταβάλλον-
 τος μέτωπον, εἰς τὰς ὁποίας μετεχειρίσθη τὸ Ἐπίστρεψε, διότι
 ὑπάρχει τοσαύτη ὁμοιότης μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν δύο κινήσεων
 εἰς ἃς ἐφῆρμεσε τὸ Μεταστρέφου, μάλιστα κατὰ τὸν τρόπον καθ'
 ὃν ἐκτελεῖται ὑπὸ τῶν Γάλλων ἡ μία τῶν κινήσεων τούτων ἢ
 ἐξῆς **Changement de direction par le flanc gauche, ou
 par le flanc droit**, ἑλληνιστὶ Διευθύνσεως ἀλλαγῆ διὰ κλίσεως
 ἐπὶ δεξιὰ, διότι ὅλα τὰ τμήματα κλίνουν ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀρι-
 στερά, μηδενὸς τούτων στρεφόμενου, ἐν ᾧ κατὰ τὸν βαυαρικὸν
 κανονισμόν, ὡς προείπον, τὸ πρῶτον τμῆμα περιστρέφεται ἐν
 τῷ τόπῳ.

Ἄλλὰ τὸ μεγαλύτερον ἄτοπον τῶν παραγγελμάτων τού-
 των εἶναι ἡ μετὰθεσις τοῦ **Bataillon** ὁμοία μὲ τὰς μετα-
 θέσεις ἃς ἔκαμεν εἰς τὰ περὶ πυρῶν παραγγέλματα, διότι
 δὲν ἐπρόσεξε καὶ ἐνταῦθα ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἔπεται
 μετὰ τὸ πρῶτον παράγγελμα οὐχὶ δὲ νὰ προηγήται, ὡς ὁ
 λοχαγὸς ἐνόμισεν· ὁ δὲ λόγος εἶναι, ὅτι ἠνωμένων πολλῶν
 ταγμάτων τὸ μὲν πρῶτον παράγγελμα **Changement de direction par le flanc gauche, ou par le flanc droit**, Διευθύν-
 σεως ἀλλαγῆ διὰ κλίσεως ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερά ἐκφωνοῦνται

ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ καὶ μετ' αὐτὸν ἀμέσως ὑπὸ τῶν διοικητῶν τῶν
 ταγμάτων, τὸ δευτέρον **Bataillon à droite ou à Gauche**,
 Τάγμα ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερά, ὑπὸ τούτων μόνων. Ἄρα πρέπει
 νὰ ὑπάρχῃ ἡ λέξις Τάγμα πρὸ τοῦ ἐκτελεστικοῦ Δεξιὰ ἢ Ἀρι-
 στερά, ἥτοι πρέπει νὰ καλέσῃ ἕκαστος διοικητὴς τὸ τάγμα του
 πρὸ τῆς ἐκφωνήσεως τοῦ ἐκτελεστικοῦ παραγγέλματος ὅπως
 ἐπελύσῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν προσοχὴν τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν
 ἀκαριαίαν ἐκτέλεσιν τοῦ παραγγελλομένου, ἐν ᾧ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν
 παραγγελμάτων εἶναι περιττὸν, διότι τὰ ὀνόματα Οὐλαμός,
 Λόγος, Τάγμα πρέπει νὰ προηγῶνται πρὸ τῶν ἐκτελεστικῶν
 παραγγελμάτων, οὐχὶ δὲ πρὸ τοῦ παραγγελτικοῦ, οἷον τὸ Διευ-
 θύνσεως ἀλλαγῆ κτλ. διότι τὰ τοιαῦτα παραγγέλματα ἐκφω-
 νοῦνται πρὸς τοὺς ἀρχηγούς τῶν τμημάτων μᾶλλον οὐχὶ δὲ
 πρὸς τοὺς στρατιώτας, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πλεῖστοι δὲν τὰ ἐν-
 νοοῦν, ἀλλὰ προσέχουν εἰς μόνον τὰ ἐκτελεστικά παραγγέλματα.
 Ἐὰν δὲ εἶναι ἀναγκαῖον ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν παραγγελμάτων πρὸς
 μεμονωμένον Τάγμα, ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαῖον καὶ πρὸς πολλὰ
 τάγματα ἠνωμένα, καὶ ὅμως ἐν ταῖς ἀσκήσεσι τούτων ὁ λοχα-
 γὸς ἔγραψε Μεταστρέφου διὰ τοῦ δεξιοῦ! μὴ θέσας τὸ Τάγμα,
 ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ πρώτου παραγγέλματος, ὡς ἔπραξεν ἐν ταῖς
 ἀσκήσεσι μεμονωμένου τάγματος, ἀλλ' ἐξῆλειψεν αὐτὸ, διότι τὸ
 δευτέρον παράγγελμα κατὰ τὸ τῶν παραγγελμάτων πόνημά του
 πρέπει νὰ ἐκφωνηθῇ ὑπὸ τῶν διοικητῶν τῶν ταγμάτων ὡς ἐξῆς
 Κλίον — Ἐπὶ δεξιὰ, ἀντὶ τῶν τοῦ γαλλικοῦ κανονισμοῦ **Ba-
 taillon — edroità** ἄρα ἐν μὲν τῇ ἀσκήσει μεμονωμένου τάγματος
 μετέθηκε τὸ Τάγμα ἐκ τοῦ δευτέρου παραγγέλματος εἰς τὸ πρῶ-
 τον, ἐνταῦθα δὲ τὸ ἐξείλειψε.

Πολλὰ παράδοξον δέ μοι φαίνεται τὸ νὰ μὴ ἐξετάσῃ ὁ λο-
 χαγὸς καὶ εὖρη τὸν λόγον δι' ὃν καλεῖται ἐνίοτε τὸ Τάγμα διὰ
 τοῦ ὀνόματος τούτου, οὐχὶ δὲ φάλαγγ, ἢ κατ' αὐτὸν ἐπαγωγῆ,
 καίτοι μετασχηματισμένον εἰς φάλαγγα, ἀλλὰ νομίζων καὶ
 κατὰ τοῦτο ἐσφαλμένον τὸν γαλλικὸν κανονισμόν, διότι, ἐπα-

ναλαμβάνω, τὸ γαλλικὸν κείμενον ἔχον ὑπ' ὄψιν συνέταξε τὰ παραγγέλματα ταῦτα, γράφει μὲν Τάγμα, ἀλλὰ προσθέτει ἐν παρενθέσει τάδε (ἢ μάλλον, Φάλαγξ! ἢ Ἐπαγωγὴ!) σχολιάζει δὲ ὡς ἐξῆς. « Οἱ ἐν § 404 ἀναφερόμενοι λόγοι τηροῦνται καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων. Λέγουσι γὰρ οὗτοι ἐν τοῖς παραγγέλμασι πολλάκις Bataillon ἀντὶ τοῦ Colonne, καὶ ἀντὶ τοῦ καὶ τοῦ Carré.» Ταῦτα πάντα καὶ ἔγραψα καὶ ἔστιξα ἀκριβῶς κατὰ τὸ πόνημά του ἵνα μὴ γενῶ ὑποπτος ὅτι ἠθέλησα νὰ διαστρέψω τὴν ἔνοιαν ὡς ἐν μιᾷ τῶν ἐφημερίδων σοφιστικῶς ἐνόμισεν ἀρμόδιον νὰ εἴπῃ, ἐλπίζων νὰ πιστεύσῃσιν τινὲς τῶν ἀναγνωστῶν του. Λέγουσι βεβαίως Τάγμα ἀντὶ τοῦ Φάλαγξ, ὄχι κατὰ θέλησιν, ἀλλ' ἔνθα εἶναι ἀναγκαιότατον, τουτέστιν ἐὰν τὸ παραγγέλμα ἐν ταῖς ἀσκήσεσι πολλῶν ταγμάτων δὲν εἶναι γενικόν, ἤτοι δὲν ἐκφωνεῖται ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν διοικητῶν τῶν ταγμάτων ἀπάντων, ἢ τινῶν ἐξ αὐτῶν, κατὰ τὸ εἶδος τῶν μετασχηματισμῶν ἢ τῶν μετακινήσεων· διότι ἐν τῇ ἐνώσει πολλῶν ταγμάτων Φάλαγξ καλεῖται τὸ σύνολον τῶν ταγμάτων οὐχὶ δ' ἕκαστον αὐτῶν. Εἶναι ὅθεν ὀνομασία γενικὴ ἐκφωνουμένη ἕνεκα τούτου ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ, ἐπαναλαμβανομένη δὲ ὑπὸ τῶν ταγματάρχων, ὡς ὅλα τὰ γενικά παραγγέλματα. Ἀπατᾶται ἄρα ὁ λοχαγὸς νομίζων ὅτι ἐγράφη ἀσκόπως καὶ κατὰ θέλησιν ὅτε μὲν τὸ ὄνομα Τάγμα, ὅτε δὲ τὸ Φάλαγξ, ἀλλ' ἔνθα εἶναι ἀνάγκη, διότι εἶχον οἱ συντάξαντες αὐτὰ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ διὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ Ταγματος παραγγέλματα πρέπει νὰ ᾧσι συντεταγμένα οὕτω πῶς ὥστε νὰ χρησιμεύσῃσιν καὶ ὅταν ἐνωθῇ μετ' ἄλλων ταγμάτων, ὅπερ εἶναι καὶ ὁ κύριος σκοπὸς τῶν πλείστων μετασχηματισμῶν καὶ μετακινήσεων τοῦ μεμωμένου τάγματος.

(Ἀκολουθεῖ).

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῆ 15 Ἰανουαρίου 1861.

Ἀριθ. 19070

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Περὶ ἰατρικῶν ἐνδείξεων καὶ γνωμοδοτήσεων ἀφορωσῶν ἀξιωματικῶν.

Μετὰ δυσαρεσκείας παρετηρήσαμεν, ὅτι τινὲς τῶν Κ. Κ. ἰατρῶν τοῦ στρατοῦ μετὰ πλείστης ὀσσης εὐκολίας χορηγοῦσιν εἰς ἀξιωματικῶν ἐνδείξεις, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐξαιτοῦνται οὗτοι τὴν ἐνώπιον τῶν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν παραπομπὴν αὐτῶν, τινὲς δὲ τῶν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας γνωμοδοτοῦσιν ὑπὲρ τῆς χορηγήσεως μακροχρονίων ἀδειῶν, ἢ ὑπὲρ τῆς μὴ μεταβάσεως ἢ διαμονῆς εἰς τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν τόπον. Ἐκ τῶν τοιούτων γνωμοδοτήσεων προκύπτουσι προσκόμματα πολλάκις ἀνυπέρβλητα, περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας, μὴ δυναμένου τοῦ ὑπουργείου νὰ διαθέσῃ τοὺς ἀξιωματικῶν κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἕνεκα λόγων ὅπως ἀσημάντων, ἀφορώντων τὴν ὑγίαν αὐτῶν.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ ἄρωμεν ἐκ τοῦ μέσου τὰ προσκόμματα ταῦτα, προσκαλοῦμεν τοὺς Κ. Κ. ἰατροὺς τοῦ στρατοῦ, ὅπως ᾧσι λίαν αὐστηροὶ περὶ τὴν ἐκδοσιν τῶν ἐνδείξεων αὐτῶν, καθόσον μετ' ἀπορίας ἴδομεν ἐνδείξεις, συντεταγμένας ἐπὶ τῇ ἀπλῇ ὁμολογίᾳ τοῦ αἰτοῦντος ταύτην, καίτοι ὁ ἐκδὸς τὴν ἐνδειξὴν ἰατρὸς οὐδέποτε ἐπεσκέψατο τὸν δῆθεν νοσοῦντα διὰ τὸ νόσημα, οὗ τινος γίνεται μνεία ἐν τῇ ἐνδείξει· ἀπεφασίσαμεν δὲ νὰ μὴ παραδεχόμεθα μηδεμίαν αἴτησιν περὶ παραπομπῆς ἐνώπιον ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἀν' ἡ ἰατρικὴ ἐνδείξις, ἐφ' ἧς αὕτη στηρίζεται, μὴ ἦ συντεταγμένη ὑπὸ ἰατροῦ, βεβαιούντος ὅτι ἐπεσκέψατο τὸν ἀξιωματικὸν διὰ τὸ νόσημα, περὶ οὗ πρόκειται καὶ ἐκτιθέμενος λεπτομερῶς τὰ τῆς πορείας τῆς νόσου, καὶ ἀν' ἐγένετο κατ' αὐτῆς χρήσις τῶν οἰκείων θεραπευτικῶν μέσων, καὶ

τίμων. Επίσης δὲν θέλομεν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν οὐδ' αἰτήσεις παραπομπῆς εἰς τὰς ὑγειονομικὰς ἐπιτροπὰς, στηριζομένας ἐπὶ ἐνδείξεων, ἐκδεδομένων ἀπὸ ἰδιωτῶν ἰατρῶν, μὴ ἐκτελούντων στρατιωτικὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν, ἐκτὸς μόνον, ἂν εἰς τὸν τόπον ἐνθα εὐρίσκειται ὁ ἀξιωματικὸς μὴ ὑπάρχῃ στρατιωτικὸς ἰατρός.

Τὰς δὲ ὑγειονομικὰς ἐπιτροπὰς τοῦ στρατοῦ προσκαλοῦμεν νὰ ᾧσιν αὐστηρότατα κατὰ τὴν ἐκδοσὶν τῶν γνωμοδοτήσεων αὐτῶν, καὶ μὴ γνωμοδοτῶσιν ὑπὲρ χορηγήσεως ἀδείας πρὸς ἀνάρρωσιν, ὑπὲρ μεταθέσεως, ἢ διαμονῆς εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ κλῆμα, εἰμὴ ὅσάκις τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον, καὶ ἄνευ τούτου ἐπίκειται κίνδυνος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ πάσχοντος, ἢ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἴασις, ποιῶσι δὲ μνησίαν τούτου ἐν ταῖς ἐαυτῶν γνωμοδοτήσεσι.

Διατάξαμεν δὲ ἤδη τ' ἀρμόδια πρόσωπα, ὅπως τοῦ λοιποῦ πᾶσαν ἰατρικὴν ἐνδείξιν ἢ γνωμοδοτήσιν, ἀφορῶσαν ἀξιωματικόν, ὑποβάλλωσιν εἰς αὐστηρὰν βᾶσανον' καὶ ἐσμὲν διατεθειμένοι νὰ προσενεχθῶμεν μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος πρὸς πάντα παραβάτην τῶν διὰ τῆς παρουσίας διαταττομένων.

Ὁ Ὑπουργὸς Δ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ.

Ἄριθ. 19426.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τοῦ ἐν ἀργίᾳ δι' ἀπολύσεως λοχαγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ Κ. Ἀποστολίδου.

Πρὸς τὸ Φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν, Φρουραρχεῖον Χαλκίδος Τάγμα τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ Διεθνησιν Ὀπλοστασίων.

Παραπεμφθέντος δι' ἡμετέρας διαταγῆς τῆς 17 Νοεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 18636 τοῦ εἰς ἀργίαν δι' ἀπολύσεως ἀπὸ τῆς θέσεως τὴν 3 8βρίου 1857 τεθέντος Κ. Κωνσταντίνου Ἀποστολίδου τοῦ ὕλικου τοῦ πυροβολικοῦ ἐνώπιον ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου δι' ἀργίαν ὑπερβάσαν τὰ τρία ἔτη, πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρὰ τῶν ἀρθρῶν 12 καὶ 13 τοῦ περὶ καταστάσεως τοῦ ἀξιωματικοῦ νόμου βασιλικῆς διατάγματος ὠρισμένον.

Τὸ ἀνακριτικὸν Συμβούλιον συγκαίμενον ἐκ τῶν Κ. Κ. Συνταγματάρχου Χᾶν ὡς προέδρου. Ἀντιπυροματάρχου Γ. Κομπότη. Ταγματάρχου Δ. Παππαδιαμαντοπούλου' καὶ Λοχαγοῦ Ἀργυροπούλου τοῦ καὶ εἰσηγητοῦ καὶ Α. Β. Πετμεζᾶ ὡς μελῶν.

Τεθέντος αὐτῶ παρὰ τοῦ προέδρου κατὰ τὰ διαταχθέντα τοῦ ζητήματος.

Ὑπάρχει λόγος διὰ νὰ τεθῇ εἰς ἀπόταξιν ὁ ὑπὲρ τὰ τρία ἔτη διατελῶν ἐν ἀργίᾳ Κύριος Κωνσταντῖνος Ἀποστολίδης λοχαγὸς τοῦ ὕλικου τοῦ πυροβολικοῦ;

Ἡ γνώμη τοῦ Συμβουλίου ἀνεδείχθη παμφηρεῖ ὑπὲρ τοῦ καταγορευμένου.

Ταῦτα θέλετέ δημοσιεύσει διὰ ἡμερουσίου διαταγῆς πρὸς τοὺς Κ. Κ. Ἀξιωματικούς.

Ἀθῆναι τῆ 2 Δεκεμβρίου 1860.

Ὁ Ὑπουργὸς Δ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ.

Ἄριθ. 24156.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ μεταθέσεων Μοιραρχῶν.

ΟΘΩΝ κτλ.

Προτάσει τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ ἐπιτάττομεν τὰς ἐξῆς μεταθέσεις ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Ἦτοι τοῦ Ταγματάρχου Κωνστ. Δημακοπούλου ἀπὸ τῆς Μοιραρχίας Ἀρκαδίας εἰς τὴν τῆς Λακωνίας, τοῦ χαρακτηρισμένου Ταγματάρχου Γεωργίου Κριπίδη ἀπὸ τῆς Μοιραρχίας Λακωνίας εἰς τὴν τῆς Ἀρκαδίας' τοῦ χαρακτηρισμένου ταγματάρχου Πέτρου Βακάλογλου ἀπὸ τῆς Μοιραρχίας Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος εἰς τὴν τῆς Βοιωτίας, καὶ τοῦ Μοιραρχοῦ Χρήστου Ἐλευθεριάδου ἀπὸ τῆς Μοιραρχίας Βοιωτίας εἰς τὴν τῆς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος.

Ἡ δὲ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος ἐντέλεται τῶ ἡμετέρῳ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργῶ.

Ἐν Ἀθῆναισι τῆ 23 10βρίου 1860.

ΟΘΩΝ.

Δ. Βότσαρης.

Ἄριθ. 280.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ μεταθέσεως εἰς ἀργίαν ἕνεκα διαλύσεως σώματος.

ΟΘΩΝ κτλ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ καταστάσεως τοῦ ἀξιωματικοῦ νόμου ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τοῦ Ἡμετέρου ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ προτάσει αὐτοῦ

Μεταθέτομεν εἰς ἀργίαν

Ἐνεκα διαλύσεως σώματος, τὸν Ἀντισυνταγματάρχην τοῦ Πεζικοῦ Νικόλαον Κασιμούλην, διατελέσαντα ὡς μέλος τῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ὑποσρατήγου Κ. Ἰωάννου Θ. Κολοκοτρώνη, νῦν Ἡμετέρου Ὑπασπιστοῦ, ὑπαρξάσης καὶ διαλελυμένης ἐπιτροπῆς πρὸς δικαίωσιν τῶν κληρονόμων τῶν πρὸ τῆς Ἡμετέρας ἐλεύσεως ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ ἐνδόξως πεσόντων ἢ ἄλλως πῶς ἀποθανόντων ἀξιωματικῶν τοῦ κατὰ τὸν ἱερόν ἀγῶνα στρατὸν τῆς ξηρᾶς.

Ὁ Ἡμέτερος ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν θέλει ἐκτελέσει τὸ παρὸν Διάταγμα.

Ἀθῆνῃσι τῇ 4 Ἰανουαρίου 1861.

ΟΘΩΝ.

Δ. Βότσαρης.

Ἄριθ. 279.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ μεταθέσεως εἰς ἀργίαν ἕνεκα καταργήσεως θέσεως.

ΟΘΩΝ κτλ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ καταστάσεως τοῦ ἀξιωματικοῦ νόμου.

Ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ προτάσει αὐτοῦ.

Μεταθέτομεν εἰς ἀργίαν, ἕνεκα καταργήσεως θέσεως, τὸν ἀντισυνταγματάρχην τοῦ πεζικοῦ Δημήτριον Μαυρομιχάλην, πρῶτον προϊστάμενον τοῦ καταργηθέντος ἀρχηγείου τῆς κατὰ τὴν Φθιώτιδα, τὴν Ἀττικὴν καὶ Βοιωτίαν, ἐκτὸς τῆς Πρωτεύουσας, καὶ κατὰ τὴν νῆσον Εὐβοίαν στρατιωτικῆς δυνάμεως.

Ὁ Ἡμέτερος Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν θέλει ἐκτελέσει τὸ παρὸν Διάταγμα.

Ἀθῆνῃσι τὴν 4 Ἰανουαρίου 1861.

ΟΘΩΝ κτλ.

Δ. Βότσαρης.

